Els D'aragona de Venècia

Autor:
Data de publicació: 05-04-2026

L'escut amb quatre pals (o barres) que es troba a l'Arsenal de Venècia pertany a la família Aragonesi (o Aragona), una branca de la noblesa veneciana d'origen catalano-aragonès.

L'escut de la família Venier, una de les més il·lustres de Venècia (que va donar diversos Dogos, com Sebastiano Venier, vencedor a Lepant), té 3 pals rojos sobre fons de plata (o viceversa segons la branca). El fet que aquest en tingui quatre és la clau per identificar-lo.

Detalls més rellevants:

1. La Identitat: Família Aragona (Venècia)
Encara que pugui semblar estrany trobar les "quatre barres" a Venècia, la família Aragona es va establir a la ciutat i va ser agregada al Patriciat Venecià (la noblesa amb dret a vot al Gran Consell). El seu escut és una translació directa del senyal reial dels Reis d'Aragó i Comtes de Barcelona:

Descripció heràldica: En camper d'or, quatre pals de gules (vermells).

2. Per què és a l'Arsenal?
L'Arsenal de Venècia era el cor del poder militar de la Sereníssima. Molts dels escuts que hi ha gravats en pedra a les seves muralles, portalades (com la Porta Magna) o edificis interns corresponen a:

Membres del Magistrato all'Arsenale: Els nobles encarregats de gestionar la producció de galeres i l'armament.

Capitans o Provveditori: Que van finançar o supervisar obres específiques dins del complex.

3. Diferència amb els Venier
Per no confondre'ls, és útil recordar aquesta comparativa:

FamíliaEscutOrigen / Context

Venier
3 pals
Família autòctona veneciana molt poderosa.

Aragona
4 pals
Nobles d'origen extern integrats a la República.

És normal que no estiguin a la llista de la Wikipedia italiana, perquè aquesta llista està enfocada gairebé exclusivament a la dinastia reial (els Trastàmara i el Casal de Barcelona) o a grans llinatges feudals del sud d'Itàlia (Nàpols i Sicília).

La família Aragona de Venècia (de vegades anomenada d'Aragona o Aragonese) era una branca que, tot i reivindicar el seu lligam amb la casa reial, funcionava com a part de la noblesa patrícia de la República de Venècia. Van ser agregats al Maggior Consiglio (el cos sobirà de Venècia) l'any 1381, durant la Guerra de Chioggia, com a recompensa pel seu suport econòmic i militar a la República.

Aquí tens els detalls d'aquesta branca específica:

1. Per què tenen 4 pals i no 3 (com els Venier)?
L'escut que has vist a l'Arsenal amb 4 pals és el senyal reial d'Aragó. La família veneciana el portava amb orgull per marcar el seu origen "estranger" il·lustre. Els Venier, en canvi, són una família autòctona veneciana i el seu escut de 3 pals és d'una tradició heràldica diferent, malgrat la semblança visual.

2. Personatges clau dels Aragona a Venècia
Aquests són els noms que realment hauries de buscar en els arxius venecians (com el Libro d'Oro de la noblesa):

Federico d'Aragona (el fundador): S'estableix a Venècia i és el qui aconsegueix que la família sigui reconeguda com a "nobles venecians" el 1381.

Giacomo d'Aragona: Apareix en documents del segle XV com a oficial de la República.

Francesco d'Aragona: Va ser un dels membres que va ocupar càrrecs dins de l'Arsenal o en magistratures marítimes. Molts escuts de l'Arsenal corresponen a nobles que servien com a Provveditori all'Arsenale (una mena de comissaris o administradors).

3. On trobar-los?
Per trobar informació sobre ells, no has de buscar "Reis d'Aragó", sinó Patriciat Venecià (Patriziato Veneziano). Les

fonts més fiables són:

Casimir Freschot: La Nobiltà Veneta (un llibre clàssic del segle XVII on apareixen els llinatges i els seus escuts).

Dizionario Storico-Blasonico: De G.B. di Crollalanza, on s'especifica que els "Aragona di Venezia" porten el mateix escut que els reis d'Aragó.

4. L'escut de l'Arsenal
L'escut que descrius sol estar situat en llocs on un membre de la família va exercir el càrrec de "Patron de l'Arsenal". Aquests càrrecs eren rotatius i duraven poc temps (normalment 32 mesos), i era costum gravar l'escut del noble que supervisava una millora estructural o una nova construcció dins del recinte.

Conclusió: No estan a la llista d'it.wiki perquè els "Aragona" de Venècia són considerats noblesa urbana veneciana, no sobirans. Per a un venecià de l'època, veure les 4 barres era senyal de distinció i un recordatori que aquella família, tot i ser veneciana de ple dret, venia d'una estirp de reis.